

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Research) กล่าวคือ ทำการสำรวจข้อมูล นำข้อมูลมาวิเคราะห์ ตีความ และรายงานผล ซึ่งผู้ศึกษาได้กำหนดวิธีดำเนินการศึกษาเรียงตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ ประชาคมหมู่บ้าน จำนวนทั้งหมด 14 หมู่บ้าน จำนวน 730 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรในหมู่บ้าน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภา อบต. กรรมการหมู่บ้าน และตัวแทนประชาชน โดยคำนวณจากสูตรทาโร ยามานะ (Taro Yamane) จำนวน 258 คน

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

N แทน ขนาดของประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

แสดงวิธีการคำนวณได้ ดังนี้

1. ประชาคมหมู่บ้าน ประชากรประชาคมหมู่บ้าน จำนวน 730 คน ค่าความคลาดเคลื่อน (e) เท่ากับ 0.05 แทนค่าในสูตร $N = 730$

$$\begin{aligned} \text{กลุ่มตัวอย่าง (n)} &= \frac{730}{1+(730)(0.05)^2} \\ n &= 258 \end{aligned}$$

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 258 คน วิธีสุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) แยกตามสัดส่วนประชาคมหมู่บ้าน แต่ละหมู่บ้าน ได้ดังนี้

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างของประชาคมมีทั้งหมด 14 กลุ่ม ตามจำนวนหมู่บ้าน ในแต่ละประชาคมหมู่บ้านจำนวนประชากรของกลุ่มตัวอย่างจะไม่เท่ากัน เพื่อให้เกิดการกระจายของกลุ่ม ตัวอย่างในสัดส่วนที่เท่ากันตามจำนวนของประชากรกลุ่มตัวอย่าง จึงหาเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างต่อประชากรทั้งหมดของประชาคมหมู่บ้าน แล้วนำผลที่ได้ไปคูณกับประชากรของประชาคมหมู่บ้านก็จะได้จำนวนตัวอย่างที่จะทำการสุ่มต่อไป

การหาค่าเฉลี่ยโดยใช้อัตราส่วน ดังนี้

$$\text{ค่าเฉลี่ย} = \frac{\text{ประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด}}{\text{ประชากรทั้งหมด}}$$

$$\text{แทนค่า} = \frac{258}{730}$$

$$\text{ค่าเฉลี่ย} = 0.35$$

กลุ่มตัวอย่างที่จะทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) แยกตามองค์ประกอบของประชาคม ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงรายละเอียดองค์ประกอบของประชาคม

องค์ประกอบของประชาคม	จำนวน/คน
1. ผู้ใหญ่บ้าน	14
2. สมาชิกสภา อบต.	28
3. กรรมการหมู่บ้าน	42
4. ตัวแทนประชาชน	174
รวม	258

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำแนกตามองค์ประกอบของประชาคม ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 14 คน สมาชิกสภา อบต. จำนวน 28 คน กรรมการหมู่บ้าน จำนวน 42 คน ตัวแทนประชาชน จำนวน 174 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 258 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากเอกสาร ตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แผนพัฒนาสามปี ตำราเกี่ยวกับหลักการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล และประสบการณ์จากการทำงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยผู้ศึกษาได้นำมาประมวลสร้างแบบสอบถาม และได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (Check List) ประกอบด้วย

- 1.1 ข้อมูลทั่วไป จำแนกตามองค์ประกอบของประชาคม ดังนี้
 - 1.1.1 ผู้ใหญ่บ้าน
 - 1.1.2 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
 - 1.1.3 กรรมการหมู่บ้าน
 - 1.1.4 ตัวแทนประชาชน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความเห็นการมีส่วนร่วมของประชาคมในการวางแผนพัฒนา อบต. คำถามเป็นแบบปลายปิด (Closed end question) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแต่ละคำถามมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด การกำหนดความมากน้อยตามความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม มีการให้คะแนนและการแปรค่าคะแนน ดังนี้

คะแนน 5-4-3-2-1 หมายถึง ระดับความเห็น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยมาก ตามลำดับ (บุญชม ศรีสะอาด.2543 : 100) ส่วนการแปรค่าคะแนน (\bar{x}) เป็นดังนี้

4.51-5.00	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
3.50-4.50	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
2.51-3.50	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1.00-1.50	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

การประเมิน เป็นการประเมินระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาคมในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของประชาคมในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลขอนแก่น แบบปลายเปิด (Opened end question) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะอย่างอิสระ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาคมในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

2. ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จากเอกสารการวิจัยเบื้องต้นของ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100)

3. สร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าตามกรอบแนวคิดในการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาคมในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด แบ่งเป็น 3 ตอน

4. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ภาษาที่ใช้ และปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้อง ความถูกต้อง ชัดเจนของภาษาที่ใช้ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

5.1 นายประจักษ์ วิเชียรสาร วุฒิการศึกษา ศศ.ม. (สาขารัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตำแหน่ง นักพัฒนาชุมชน 7ว เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

5.2 นายอริวัฒน์ ศรีเที่ยง วุฒิการศึกษา กศ.ม. (สาขาบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนิคมสายโท 12 ได้ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

5.3 นางเขวานิษฐ์ อรรถภูวาส วุฒิการศึกษา กศ.ม. (สาขาวัดผลการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง ครูชำนาญการ โรงเรียนศรีธวัชวิทยาลัย อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม

6. วิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือโดยหาค่า IOC (Index Of Congruency) พบว่าข้อคำถาม จำนวน 25 ข้อ ของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าดัชนีความสอดคล้อง .815

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษา ค้นคว้าอิสระให้พิจารณาความสมบูรณ์อีกครั้งและนำไปทดลอง (Tryout) กับประชาคมในเขตตำบลนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา พบว่ามีค่าเท่ากับ .971

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อส่งไปยังประธานประชาคมหมู่บ้าน และผู้นำหมู่บ้าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาคมทุกหมู่บ้านได้รับทราบ

2. ส่งหนังสือพร้อมแบบสอบถามไปยังผู้นำหมู่บ้าน ประธานประชาคมหมู่บ้าน ประชากรกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และผู้ช่วยศึกษา จำนวน 1 คน พร้อมด้วยแบบสอบถาม จำนวน 258 ชุด

3. เก็บรวบรวมแบบสอบถามข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

4. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนนำไปวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

2. ผู้ศึกษาเลือกใช้สถิติบรรยาย (Descriptive Statistics) แปรค่าในรูปของความถี่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)